

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ- สังคม ความรู้ ร่างกาย และจิตใจ กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด และศึกษาระยะเวลาที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในระยะหลังคลอด รวมทั้งปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด โดยทำการศึกษากลุ่มสตรีหลังคลอด ที่มารับบริการตรวจสุขภาพหลังคลอด ณ แผนกนรีเวชกรรม (คลินิกตรวจหลังคลอด) กองสูตินรีเวชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า จำนวนทั้งสิ้น 235 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสตรีในระยะหลังคลอดและสามี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ - สังคม ความรู้ ร่างกาย และจิตใจ กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสตรีในระยะหลังคลอดและสามี

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของสตรีในระยะหลังคลอด จำนวน 235 ราย โดยจำแนกข้อมูลที่ได้รับตามลักษณะปัจจัยรายด้าน และแสดงผลการศึกษาในตารางที่ 2

1.1 ด้านประชากร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีอายุเฉลี่ย 27.20 ปี อายุต่ำสุด 16 ปี และอายุสูงสุด 43 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.10 มีอายุระหว่าง 25 – 29 ปี รองลงมาร้อยละ 23.80 อายุระหว่าง 21 – 24 ปี

อายุของสามี พบว่าสามีของกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 30.80 ปี อายุต่ำสุด 17 ปี และอายุสูงสุด 46 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 31.10 มีอายุมากกว่า หรือเท่ากับ 35 ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 29.40 มีอายุระหว่าง 30 – 34 ปี

ระยะเวลาการสมรส พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 77.00 สมรสมานาน 1– 5 ปี รองลงมาร้อยละ 18.30 สมรสมานาน 6 – 10 ปี

จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.90 ตั้งครรภ์เป็นครั้งแรก รองลงมาร้อยละ 30.20 ตั้งครรภ์เป็นครั้งที่ 2

จำนวนบุตรที่มีชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.00 มีบุตร 1 คน รองลงมา ร้อยละ 31.50 มีบุตร 2 คน

1.2 ด้านเศรษฐกิจ - สังคม

อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 54.50 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 34.50 ไม่ได้ประกอบอาชีพ (แม่บ้าน)

อาชีพของสามี พบว่าสามีของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.60 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 11.50 ประกอบอาชีพค้าขาย

รายได้ของครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ครอบครัวโดยเฉลี่ย 13,812 บาท / เดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 38.30 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท / เดือน รองลงมา ร้อยละ 26.80 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท / เดือน

ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 65.50 มีภูมิลำเนาเดิมเป็นคนต่างจังหวัด และส่วนใหญ่ร้อยละ 40.85 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา ร้อยละ 10.20 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลางโดยมีระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาในกรุงเทพฯเฉลี่ย 15.03 ปี

ภูมิฐานะเดิมของสามี พบว่า สามีของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.40 มีภูมิฐานะเดิมเป็นคนต่างจังหวัด และส่วนใหญ่ร้อยละ 39.10 ภูมิฐานะเดิมอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาร้อยละ 8.10 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ภาคเหนือ โดยมีระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาในกรุงเทพฯเฉลี่ย 17.83 ปี

1.3 ด้านความรู้

ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาตั้งแต่ไม่ได้รับการศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษาระดับปริญญาโท โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 40.40 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 25.10 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช

ระดับการศึกษาของสามี พบว่าสามีมีระดับการศึกษาตั้งแต่ไม่ได้รับการศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษาระดับปริญญาโท โดยสามีของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 31.50 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช รองลงมาร้อยละ 24.30 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.4 ด้านร่างกาย

วิธีการคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 66.40 คลอดปกติทางช่องคลอด รองลงมาผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องและคลอดผิดปกติทางช่องคลอด พบร้อยละ 26.00 และร้อยละ 7.60 ตามลำดับ ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คลอดผิดปกติทางช่องคลอด พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 3.40 คลอดโดยใช้เครื่องดูดสุญญากาศ

การตัดและเย็บฝีเย็บ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.60 ตัดและเย็บฝีเย็บในการคลอดปกติ รองลงมาไม่ได้ตัดและไม่เย็บฝีเย็บ ตัดและเย็บฝีเย็บที่คลอดผิดปกติ ไม่ได้ตัดแต่เย็บแผลฝีเย็บที่ผิดปกติ ตัดและเย็บแผลฝีเย็บที่ผิดปกตินอกเหนือจากการตัด พบร้อยละ 27.70 ร้อยละ 7.60 ร้อยละ 6.00 และร้อยละ 2.10 ตามลำดับ

ระยะเวลาที่น้ำคาวปลาหมด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.30 น้ำคาวปลายังไม่หมดแต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่น้ำคาวปลาหมดแล้ว พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 12.80 น้ำคาวปลาหมดภายใน 4 สัปดาห์หลังคลอด รองลงมา 3 สัปดาห์ และ 2 สัปดาห์หลังคลอด ร้อยละ 11.50 และร้อยละ 0.40 ตามลำดับ และในการศึกษานี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีน้ำคาวปลาสิ้นสุดประมาณ 2 สัปดาห์หลังคลอด

การปฏิบัติคุมกำเนิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.70 ยังไม่ได้รับการคุมกำเนิดในระยะหลังคลอด ร้อยละ 21.30 ได้รับการคุมกำเนิดในระยะหลังคลอดแล้ว สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคุมกำเนิดแล้วในระยะหลังคลอด พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 90.00 นิยมใช้วิธีการทำหมันหญิงหลังคลอด รองลงมาร้อยละ 10.00 ใช้ถุงยางอนามัยในการคุมกำเนิด

การเลี้ยงบุตรด้วยนม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.90 เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ร่วมกับนมผสม รองลงมาเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเพียงอย่างเดียวและเลี้ยงบุตรด้วยนมผสม ร้อยละ 34.50 และร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสตรีในระยะหลังคลอดและสามี จำแนกข้อมูลทั่วไป โดยแบ่งตามลักษณะปัจจัยรายด้าน

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	235	100.00
ปัจจัยด้านประชากร		
อายุ (ปี)		
15 - 19	24	10.20
20 - 24	56	23.80
25 - 29	80	34.10
30 - 34	44	18.70
≥ 35	31	13.20
อายุเฉลี่ย 27.20 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.90 ปี		
อายุต่ำสุด 16 ปี อายุสูงสุด 43 ปี		
อายุสามี (ปี)		
15 - 19	10	4.20
20 - 24	25	10.60
25 - 29	58	24.70
30 - 34	69	29.40
≥ 35	73	31.10
อายุเฉลี่ย 30.8 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.10 ปี		
อายุต่ำสุด 17 ปี อายุสูงสุด 46 ปี		
ระยะเวลาการสมรส (ปี)		
1 - 5	181	77.00
6 - 10	43	18.30
11 - 15	5	2.10
≥ 16	6	2.60

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ (ครั้ง)		
1	71	30.20
2	40	17.00
3	9	3.90
≥4		
จำนวนบุตรที่มีชีวิต (คน)		
1	134	57.00
2	74	31.50
3	26	11.10
≥4	1	0.40
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - สังคม		
อาชีพ		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	3.40
ค้าขาย / นักรูรกิจ	17	7.20
นักเรียน / นักศึกษา	0	0.00
เกษตรกรกรรม	1	0.40
รับจ้าง	128	54.50
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	81	34.50
อาชีพของสามี		
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	4.70
ค้าขาย / นักรูรกิจ	27	11.50
นักเรียน / นักศึกษา	6	2.50
เกษตรกรกรรม	1	0.40
รับจ้าง	187	79.60
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3	1.30

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว (บาท / เดือน)		
≤ 5,000	15	6.40
5,001 - 10,000	90	38.30
10,001 - 15,000	63	26.80
15,001 - 20,000	50	21.30
≥ 20,001	17	7.20
รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 13,812 บาท / เดือน		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6,757 บาท / เดือน		
ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพมหานคร	81	34.50
ต่างจังหวัด	154	65.50
- ภาคเหนือ	18	7.65
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	96	40.85
- ภาคกลาง	24	10.20
- ภาคใต้	5	2.10
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	1.70
- ภาคตะวันตก	7	3.00
ระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาในกรุงเทพมหานครเฉลี่ย 15.03 ปี		
ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพมหานคร	93	39.60
ต่างจังหวัด	142	60.40
- ภาคเหนือ	19	8.10
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	92	39.10
- ภาคกลาง	15	6.40
- ภาคใต้	5	2.10
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9	3.80
- ภาคตะวันตก	2	0.90
ระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาในกรุงเทพมหานครเฉลี่ย 17.83 ปี		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยด้านความรู้		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	1	0.40
ประถมศึกษา	41	17.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	95	40.40
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช	59	25.10
อนุปริญญา, ปวส	16	6.90
ปริญญาตรี / เทียบเท่า	22	9.40
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.40
ระดับการศึกษาของสามี		
ไม่ได้เรียน	1	0.40
ประถมศึกษา	41	17.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	57	24.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช	74	31.50
อนุปริญญา, ปวส	34	14.50
ปริญญาตรี / เทียบเท่า	27	11.50
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.40
ปัจจัยด้านร่างกาย		
วิธีการคลอด		
คลอดปกติทางช่องคลอด	156	66.40
ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง	61	26.00
คลอดผิดปกติทางช่องคลอด จำแนกเป็น	18	7.60
- ใช้เข็มช่วยคลอด	6	2.50
- ใช้เครื่องดูดสุญญากาศ	8	3.40
- คลอดทำกัน	4	1.70
- คลอดแฝด	0	0.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การตัดและเย็บฝ้าย		
ไม่ได้ตัดและไม่ได้เย็บฝ้าย	65	27.70
ไม่ได้ตัดแต่เย็บฝ้ายที่ลักษณะ	14	6.00
ตัดและเย็บฝ้ายที่ตลอดปกติ	133	56.60
ตัดและเย็บฝ้ายที่ลักษณะนอกเหนือจากการตัด	5	2.10
ตัดและเย็บฝ้ายที่ตลอดผิดปกติ	18	7.60
	16	6.80
ระยะเวลาที่นำควาปสามัค (สัปดาห์)		
2	1	0.40
3	27	11.50
4	30	12.80
5	0	0.00
≥ 6	177	75.30
การปฏิบัติคุมกำเนิด		
ไม่ได้รับการคุมกำเนิด	185	78.70
ได้รับการคุมกำเนิด	50	21.30
คุมกำเนิดชั่วคราว		
- ถุงยางอนามัย	5	10.00
คุมกำเนิดถาวร		
- การทำหมันหญิง	45	90.00
การเลี้ยงบุตรด้วยนม		
นมมารดา	81	34.50
นมผสม	37	15.70
นมมารดาพร้อมกับนมผสม	117	49.80

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

ผลการวิเคราะห์การมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดเพียงร้อยละ 6.80 ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 93.20 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์แล้วพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 31.25 มีเพศสัมพันธ์ 21 วัน และ 30 วันหลังคลอด รองลงมาร้อยละ 25.00 มีเพศสัมพันธ์ 28 วันหลังคลอด และการศึกษาี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์เร็วสุดประมาณ 14 วันหลังคลอด ร้อยละ 6.25 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์แล้วในระยะหลังคลอดส่วนใหญ่ร้อยละ 68.75 มีเพศสัมพันธ์เพียง 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 18.75 และร้อยละ 12.50 มีเพศสัมพันธ์ 2 และ 3 ครั้งตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์มากกว่า 1 ครั้งในระยะหลังคลอดส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของสตรีหลังคลอดจำแนกตามการมีและไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

การมีเพศสัมพันธ์หลังคลอด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	16	6.80
ไม่มี	219	93.20
รวม	235	100.00

ตารางที่ 4 จำนวน และ ร้อยละ ของสตรีหลังคลอดจำแนกตามระยะเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ (วัน)

ระยะเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด (วันที่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14	1	6.25
21	5	31.25
27	1	6.25
28	4	25.00
30	5	31.25
รวม	16	100.00

ตารางที่ 5 จำนวน และ ร้อยละ ของสตรีหลังคลอดจำแนกตามจำนวนครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

จำนวนครั้งที่มีเพศสัมพันธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	11	68.75
2	3	18.75
3	2	12.50
รวม	16	100.00

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ – สังคม ความรู้ ร่างกาย และจิตใจ กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ อายุของสตรีหลังคลอดและสามี จำนวนบุตรที่มีชีวิต และระยะเวลาการสมรส กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.1.1 อายุของสตรีหลังคลอดและสามี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของอายุกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 15 – 19 ปี มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 20.08 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 -24 ปี 25 – 29 ปี และ มากกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี พบร้อยละ 8.90 ร้อยละ 6.20 และร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติ พบว่าอายุของสตรีหลังคลอดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 6)

สำหรับอายุสามีของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอายุ 15 – 19 ปี มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 20.00 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 – 24 ปี 25 – 29 ปี และมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี พบร้อยละ 12.00 ร้อยละ 8.60 และร้อยละ 4.20 ตามลำดับ

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติ พบว่าอายุของสามีไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามอายุของสตรีหลังคลอด

อายุของสตรีหลังคลอด (ปี)	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 19	5	20.80	19	79.20	24	100.00
20 - 24	5	8.90	51	91.10	56	100.00
25 - 29	5	6.20	75	93.80	80	100.00
≥ 30	1	1.30	74	98.70	75	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 11.420$		df = 3		p = 0.010		

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามอายุของสามี

อายุของสามี (ปี)	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 19	2	20.00	8	80.00	10	100.00
20 - 24	3	12.00	22	88.00	25	100.00
25 - 29	5	8.60	53	91.40	58	100.00
≥ 30	6	4.20	136	95.80	142	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 5.598$		df = 3		p = 0.133		

3.1.2 จำนวนบุตรที่มีชีวิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของจำนวนบุตรที่มีชีวิตกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตมากกว่าหรือเท่ากับ 3 คนมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 7.40 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร 2 คน และ 1 คน พบร้อยละ 6.80 และร้อยละ 6.70 ตามลำดับ

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติ พบว่า จำนวนบุตรที่มีชีวิตไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ตารางที่ 8)

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.20 ที่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดมีจำนวนบุตรเพียงพอต่อความต้องการ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต

จำนวนบุตรที่มีชีวิต (คน)	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	9	6.70	125	93.30	134	100.00
2	5	6.80	69	93.20	74	100.00
≥ 3	2	7.40	25	92.60	27	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 0.017$		df = 2		$p = 0.991$		

3.1.3 ระยะเวลาการสมรส

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของระยะเวลาการสมรสกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สมรสนาน 1 – 5 ปีมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 7.70 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สมรสนาน 6 – 10 ปี มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 4.70 แต่การศึกษานี้ไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการสมรสนานมากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปีมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าระยะเวลาการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามระยะเวลาการสมรส

ระยะเวลาการสมรส (ปี)	การมีเพศสัมพันธ์						
	มี		ไม่มี		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 - 5	14	7.70	167	92.30	181	100.00	
6 - 10	2	4.70	41	95.30	43	100.00	
≥ 11	0	0.00	11	100.00	11	100.00	
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00	
$\lambda^2 = 1.364$		df = 2		$p = 0.506$			

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ – สังคม ได้แก่ รายได้ของครอบครัว และแบบแผนความเชื่อเกี่ยวกับการอยู่ไฟกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.2.1 รายได้ของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท / เดือน มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 26.70 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครอบครัว 10,001 – 15,000 บาท / เดือน 5,001 – 10,000 บาท / เดือน และ มากกว่าหรือเท่ากับ 15,001 บาท / เดือน พบร้อยละ 7.90 ร้อยละ 5.60 และร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่ารายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว (บาท / เดือน)	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
$\leq 5,000$	4	26.70	11	73.30	15	100.00
5,001 - 10,000	5	5.60	85	94.40	90	100.00
10,001 - 15,000	5	7.90	58	92.10	63	100.00
$\geq 15,001$	2	3.00	65	97.00	67	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 11.215$		df = 3		$p = 0.011$		

3.2.2 แบบแผนความเชื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับแบบแผนความเชื่อเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีแบบแผนความเชื่อเกี่ยวกับการอยู่ไฟมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 4.30 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 95.70 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีแบบแผนความเชื่อเกี่ยวกับการอยู่ไฟมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 7.40 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 92.60

ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าแบบแผนความเชื่อไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามแบบแผนความเชื่อ

แบบแผนความเชื่อ	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	2	4.30	44	95.70	46	100.00
ไม่มี	14	7.40	175	92.60	189	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 0.546$		df = 1		$p = 0.360$		

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้ ได้แก่ ระดับการศึกษาของสตรีหลังคลอดและสามี ความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.3.1 ระดับการศึกษาของสตรีหลังคลอดและสามี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับระดับการศึกษากับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 7.80 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปและระดับประถมศึกษา มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ร้อยละ 5.10 และร้อยละ 4.80 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และ ไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามระดับการศึกษาของสตรีหลังคลอด

ระดับการศึกษา	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	2	4.80	40	95.20	42	100.00
มัธยมศึกษา	12	7.80	142	92.20	154	100.00
≥ ปริญญาตรี	2	5.10	37	94.90	39	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00

$\lambda^2 = 0.686$
 $df = 2$
 $p = 0.710$

สำหรับการวิเคราะห์ระดับการศึกษาของสามี พบว่าสามีของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาามีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 9.50 ในขณะที่สามีของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปและ มัธยมศึกษาพบร้อยละ 6.50 และร้อยละ 6.10 ตามลำดับ

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติ พบว่าระดับการศึกษาของสามีไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และ ไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามระดับการศึกษาของสามี

ระดับการศึกษาของสามี	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	4	9.50	38	90.50	42	100.00
มัธยมศึกษา	8	6.10	123	93.90	131	100.00
≥ ปริญญาตรี	4	6.50	58	93.50	62	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00

$\lambda^2 = 0.602$ $df = 2$ $p = 0.740$

3.3.2 ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.3.2.1 แหล่งความรู้ที่ได้รับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดแล้วถึงร้อยละ 82.60 โดยความรู้ที่ได้รับส่วนใหญ่ร้อยละ 78.30 ได้รับความรู้จากแพทย์ และ พยาบาลโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า รองลงมาร้อยละ 22.10 ได้รับความรู้จากสื่อมวลชน เช่น หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ และร้อยละ 20.00 ได้รับความรู้จาก ญาติ และ เพื่อนบ้าน ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของแหล่งที่สตรีหลังคลอดได้รับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

แหล่งความรู้	สตรีหลังคลอด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แพทย์, พยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	184	78.30
นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	26	11.10
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1	0.40
ญาติ, เพื่อนบ้าน	47	20.00
สื่อมวลชน เช่น อ่านหนังสือ, วิทยุ, โทรทัศน์	52	22.10

โดยสอบถามสตรีในระยะหลังคลอดเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

1. ระยะเวลาที่ควรงดการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด
2. เหตุผลของการงดการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด
3. ระยะเวลาที่เหมาะสมของการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในระยะหลังคลอด
4. สตรีในระยะหลังคลอดอาจเกิดความต้องการทางเพศได้
5. การที่สตรีหลังคลอดให้บุตรดูแลตนเองอาจเกิดความต้องการทางเพศได้
6. ปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด
7. การป้องกันปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด
8. การบริหารร่างกายภายหลังคลอดเพื่อให้ช่องคลอดกระชับและเพิ่มความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยจำแนกข้อมูลเป็นรายชื่อในเรื่องของความรู้ที่สตรีหลังคลอดได้รับกับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เรื่องระยะเวลาที่ควรจะมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด เหตุผลของการงดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด และปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ค้างตารางที่ 15 – 22)

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามความรู้เรื่องระยะเวลาที่ควรงดการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ความรู้เรื่องระยะเวลาที่ควร งดมีเพศสัมพันธ์ในระยะ หลังคลอด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	4	25.00	127	58.00	131	55.70
ไม่รู้	12	75.00	92	42.00	104	44.30
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 6.578$		df = 1		p = 0.010		

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามความรู้เรื่องเหตุผลของการงดการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ความรู้เรื่องเหตุผลของการ งดมีเพศสัมพันธ์ในระยะ หลังคลอด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	8	50.00	195	89.00	203	86.40
ไม่รู้	8	50.00	24	11.00	32	13.60
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 19.321$		df = 1		p = 0.000		

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามความรู้เรื่องระยะเวลาที่เหมาะสมของการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังคลอด

ความรู้เรื่องระยะเวลาที่ เหมาะสมของการเริ่มมี เพศสัมพันธ์	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	7	43.75	133	60.70	140	59.60
ไม่รู้	9	56.25	86	39.30	95	40.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 1.785$		df = 1		$p = 0.142$		

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามความรู้เรื่องสตรีหลังคลอดอาจเกิดความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอดได้

ความรู้เรื่องสตรีหลังคลอด อาจเกิดความต้องการทาง เพศได้	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	0	0.00	29	13.20	29	12.30
ไม่รู้	16	100.00	190	86.80	206	87.70
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 2.417$		df = 1		$p = 0.113$		

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามความรู้เรื่องการที่สตรีหลังคลอดให้บุตรคนนมารดาอาจเกิดความต้องการทางเพศได้

ความรู้เรื่องการที่สตรีหลัง คลอดให้บุตรคนนมารดา อาจเกิดความต้องการทาง เพศได้	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	0	0.00	9	4.10	9	3.80
ไม่รู้	16	100.00	210	95.90	226	96.20
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 0.684$		df = 1		$p = 0.524$		

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด จำแนกตามความรู้เรื่องปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะ หลังคลอด

ความรู้เรื่องปัญหาหรือ ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	7	43.75	151	31.10	158	67.20
ไม่รู้	9	56.25	68	68.90	77	32.80
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 4.298$		df = 1		$p = 0.039$		

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามความรู้เรื่องการป้องกันปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ใน
ระยะหลังคลอด

ความรู้เรื่องการป้องกัน ปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่ เกิดขึ้น	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	7	43.75	94	42.90	101	43.00
ไม่รู้	9	56.25	125	47.10	134	57.00
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 0.004$		df = 1		$p = 0.574$		

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีหลังคลอด
จำแนกตามความรู้เรื่องการบริหารร่างกายหลังคลอดเพื่อเพิ่มความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์

ความรู้เรื่องการบริหาร ร่างกายหลังคลอด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รู้	0	0.00	34	15.50	34	14.50
ไม่รู้	16	100.00	185	84.50	201	85.50
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 2.904$		df = 1		$p = 0.075$		

ในการประเมินผลความรู้โดยรวมในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด จากผลการศึกษาใช้เกณฑ์การประเมินผลความรู้โดยรวม โดยแบ่งระดับของความรู้ที่ได้รับออกเป็น 3 ระดับดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2532)

สูง	ร้อยละ 76 – 100	หมายถึง	มีความรู้ระดับดี
ปานกลาง	ร้อยละ 50 – 75	หมายถึง	มีความรู้ระดับปานกลาง
ต่ำ	ร้อยละ 0 – 49	หมายถึง	มีความรู้ระดับต่ำ

ดังนั้นจากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับของความรู้ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 52.77 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ร้อยละ 41.70 และร้อยละ 5.53 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 23)

นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่าความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้ 3 ลำดับแรกคือ การที่สตรีหลังคลอดให้บุตรดูคนตนเองอาจเกิดความต้องการทางเพศได้พบมากที่สุดร้อยละ 96.20 รองลงมาคือ สตรีหลังคลอดอาจเกิดความ ต้องการทางเพศขึ้นได้ในระยะหลังคลอด ร้อยละ 87.70 และ การบริหารร่างกายเพื่อให้ช่องคลอด กระชับมีส่วนช่วยเพิ่มความพึงพอใจทางเพศในระยะหลังคลอด ร้อยละ 85.50 (ดังตารางที่ 24)

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของสตรีหลังคลอด จำแนกตามระดับของความรู้ที่ได้รับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ระดับของความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	13	5.53
ระดับปานกลาง	98	41.70
ระดับต่ำ	124	52.77
รวม	235	100.00

ตารางที่ 24 จำนวน ร้อยละ และการประเมินผลระดับของความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในระยะ
หลังคลอด โดยจำแนกเป็นรายข้อ

ความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์	รู้		ไม่รู้		การประเมิน ผลความรู้
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ระยะเวลาที่ควรงดการมีเพศสัมพันธ์ ในระยะหลังคลอด	131	55.70	104	44.30	ระดับปานกลาง
2. เหตุผลของการงดการมีเพศสัมพันธ์ ในระยะหลังคลอด	203	86.40	32	13.60	ระดับสูง
3. ระยะเวลาที่เหมาะสมของการเริ่ม มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังคลอด	140	59.60	95	40.40	ระดับปานกลาง
4. สตรีหลังคลอดอาจเกิดความ ต้องการทางเพศได้	29	12.30	206	87.70	ระดับต่ำ
5. การที่สตรีหลังคลอดให้บุตรดูดนม	9	3.80	226	96.20	ระดับต่ำ
6. ปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น จากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด	158	67.20	77	32.80	ระดับปานกลาง
7. การป้องกันปัญหาและภาวะแทรกซ้อน ที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์	101	43.00	134	57.00	ระดับต่ำ
8. การบริหารร่างกายภายหลังคลอด	34	14.50	201	85.50	ระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการประเมินระดับของความรู้ที่ได้รับกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ต่ำมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ร้อยละ 7.30 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ปานกลางมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ร้อยละ 7.10 แต่การศึกษานี้ไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้สูงมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติสรุปผลการศึกษา พบว่าความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลจำแนกตามระดับของความรู้ที่ได้รับ

ระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ระดับต่ำ	9	7.30	115	92.70	124	100.00
ความรู้ระดับปานกลาง	7	7.10	91	92.90	98	100.00
ความรู้ระดับสูง	0	0.00	13	100.00	13	100.00
รวม	16	6.8	219	93.20	235	100.00
$\chi^2 = 1.007$		df = 2		$p = 0.605$		

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านร่างกาย ได้แก่ วิธีการคลอด การตัดและเย็บฝีเย็บ ระยะเวลาที่น้ำคาวปลาหมด การปฏิบัติกรคุมกำเนิด และการเลี้ยงบุตรด้วยนมกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.4.1 วิธีการคลอด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับวิธีการคลอดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่คลอดทางช่องคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 7.50 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 92.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 4.90 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 95.10

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าวิธีการคลอดไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามวิธีการคลอดบุตร

วิธีการคลอด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การคลอดทางช่องคลอด	13	7.50	161	92.50	174	100.00
การผ่าตัดคลอด	3	4.90	58	95.10	61	100.00
รวม	16	6.80	219	93.2	235	100.00
$\chi^2 = 0.464$		df = 1		$p = 0.364$		

3.4.2 การตัดและเย็บฝ้าย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการตัดและเย็บฝ้ายกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการตัดและไม่เย็บฝ้ายมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 9.20 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 90.80 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตัดแต่เย็บแผลฝ้ายที่ฉีกขาดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 7.10 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 92.90 และกลุ่มตัวอย่างที่ตัดและเย็บแผลฝ้ายมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 5.80 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 94.20

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าการตัดและเย็บฝ้าย ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามวิธีการตัดและเย็บฝ้าย

การตัดและเย็บฝ้าย	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตัดและไม่เย็บฝ้าย	6	9.20	59	90.80	65	100.00
ไม่ตัดแต่เย็บฝ้ายที่ฉีกขาด	1	7.10	13	92.90	14	100.00
ตัดและเย็บฝ้าย	9	5.80	147	94.20	156	100.00
รวม	16	6.8	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 0.869$		df = 2		$p = 0.648$		

3.4.3 ระยะเวลาที่น้ำควาปลาหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับระยะเวลาที่น้ำควาปลาหมดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่น้ำควาปลาหมดภายใน 4 – 5 สัปดาห์หลังคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 26.70 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 73.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้ำควาปลาหมดภายใน 2 – 3 สัปดาห์หลังคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 6.90 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 93.10 และกลุ่มตัวอย่างที่น้ำควาปลาหมดยังไม่หมดภายใน 6 สัปดาห์หลังคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 3.40 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 96.60

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าระยะเวลาที่น้ำควาปลาหมดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามระยะเวลาที่น้ำควาปลาหมด

ระยะเวลาที่น้ำควาปลาหมด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2 - 3	2	6.90	27	93.10	124	100.00
4 - 5	8	26.70	22	73.30	98	100.00
≥ 6	6	3.40	170	96.60	13	100.00
รวม	16	6.8	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 21.851$		df = 2		$p = 0.000$		

3.4.3 การปฏิบัติคุมกำเนิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการปฏิบัติคุมกำเนิดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคุมกำเนิดในระยะหลังคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 20.00 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 80.00 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการคุมกำเนิดในระยะหลังคลอดมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 3.20 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 96.80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า การปฏิบัติคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ดังตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และ ไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามการปฏิบัติคุมกำเนิด

การปฏิบัติคุมกำเนิด	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการคุมกำเนิด	10	20.00	40	80.00	50	100.00
ไม่ได้รับการคุมกำเนิด	6	3.20	179	96.80	185	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\chi^2 = 17.419$		df = 1		$p = 0.001$		

3.4.4 การเลี้ยงบุตรด้วยนม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการการเลี้ยงบุตรด้วยนมกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 12.30 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 87.70 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ร่วมกับนมผสม มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 5.10 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 94.90 และในการศึกษานี้ไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมผสม มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าการเลี้ยงบุตรด้วยนมมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามการเลี้ยงบุตรด้วยนม

การเลี้ยงบุตรด้วยนม	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นมมารดา	10	12.30	71	87.70	81	100.00
นมมารดา ร่วมกับนมผสม	6	5.10	111	94.90	117	100.00
นมผสม	0	0.00	37	100	37	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 7.138$		df = 2		$p = 0.028$		

นอกจากนี้ในการศึกษาครั้งนี้ยังวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางเพศของสตรีในระยะหลังคลอดที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาจากการกระตุ้นเมื่อให้บุตรดูนมกับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา จำนวน 198 ราย มีความต้องการทางเพศจากการให้บุตรดูนม จำนวน 11 ราย (ร้อยละ 5.55) และในกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการทางเพศมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดแล้ว 3 ราย (ร้อยละ 27.30)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า ความต้องการทางเพศจากการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดามีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ดังตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามความต้องการทางเพศจากการให้นมมารดา

ความต้องการทางเพศ จากการให้นมมารดา	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	3	27.30	8	72.70	11	100.00
ไม่มี	13	7.00	174	93.00	187	100.00
รวม	16	8.10	182	91.90	198	100.00
$\lambda^2 = 5.776$		df = 1		p = 0.048		

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตใจ ได้แก่ ความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอด และสามี และทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด

3.5.1 ความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดและสามี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดกับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 92.30 ยังไม่มีความต้องการทางเพศในระยะนี้ เนื่องจากส่วนใหญ่ร้อยละ 43.32 รู้สึกเหน็ดเหนื่อยจากการเลี้ยงดูบุตร รองลงมาร้อยละ 23.50 รู้สึกเหน็ดเหนื่อยจากการคลอด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการทางเพศร้อยละ 7.70 พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 50.00 มีความต้องการทางเพศในสัปดาห์ที่ 3 รองลงมาร้อยละ 44.40 ในสัปดาห์ที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการทางเพศมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดแล้วถึงร้อยละ 33.30 ส่วนผู้ที่ยังไม่มีความต้องการทางเพศแต่กลับมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดพบ ร้อยละ 4.60 ซึ่งความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนตั้งครรภ์พบว่า สตรีหลังคลอดส่วนใหญ่ร้อยละ 57.40 มีความต้องการทางเพศลดลง รองลงมาร้อยละ 36.60 มีความต้องการทางเพศเท่าเดิม และร้อยละ 6.00 ความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่พบว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25 – 29 ปีมีความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอดมากที่สุดร้อยละ 42.86 รองลงมาร้อยละ 35.71 ในกลุ่มอายุ 20 – 24 ปี นอกจากนี้ในการศึกษานี้ยังพบอีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา มีความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้นในระยะหลังคลอดถึงร้อยละ 71.43 และความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างในการตอบสนองความต้องการทางเพศของสามีพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.12 กลุ่มตัวอย่างยังไม่พร้อมที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศของสามี ซึ่งการปฏิบัติเมื่อไม่พร้อมที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศของสามีพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.92 ไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของสามี ในขณะที่ยังไม่พร้อม แต่สามีก็สามารถที่จะยอมรับและเข้าใจในการปฏิบัติดังกล่าว รองลงมาร้อยละ 10.42 ยอมที่จะตามใจสามีโดยให้สามีมีเพศสัมพันธ์ด้วยในขณะที่ยังไม่พร้อม

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติดังกล่าว พบว่า ความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 32 - 39)

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของการเกิดความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอด

ความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	18	7.70
ไม่มี	217	92.30
รวม	235	100.00

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของการเกิดความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดจำแนกตามระยะเวลา (สัปดาห์)

ระยะเวลาที่เริ่มมีความต้องการทางเพศ ของสตรีหลังคลอด (สัปดาห์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	1	5.60
2	8	44.40
3	9	50.00
รวม	18	100.00

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของการเกิดความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอดโดยเปรียบเทียบกับก่อนตั้งครรภ์

การเกิดความต้องการทางเพศของสตรี หลังคลอดเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนตั้งครรภ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพิ่มขึ้น	14	6.00
เท่าเดิม	86	36.60
ลดลง	135	57.40
รวม	235	100.00

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของการเกิดความต้องการทางเพศที่เพิ่มขึ้นของสตรีหลังคลอดโดยเปรียบเทียบกับอายุในแต่ละช่วง

อายุของสตรีหลังคลอดที่มีความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
15 -19	1	7.14
20 -24	5	35.71
25 -29	6	42.86
≥ 30	2	14.29
รวม	14	100.00

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของการเกิดความต้องการทางเพศที่เพิ่มขึ้นของสตรีหลังคลอดโดยเปรียบเทียบกับการเลี้ยงบุตรด้วยนม

อายุของสตรีหลังคลอดที่มีความต้องการทางเพศเพิ่มขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
นมมารดา	10	71.43
นมผสม	1	7.14
นมมารดา ร่วมกับนมผสม	3	21.43
รวม	14	100.00

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของสาเหตุที่สตรีหลังคลอดไม่มีความต้องการทางเพศ

สาเหตุที่ไม่มีความต้องการทางเพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เหน็ดเหนื่อยจากการเลี้ยงดูบุตร	94	43.32
เหนื่อยจากการคลอดบุตร	51	23.50
กังวลเป็นห่วงบุตร	32	14.75
กลัวเจ็บแผล	21	9.68
กลัวติดเชื้อในโพรงมดลูก	9	4.15
หมดอารมณ์ทางเพศไปเลยๆ	5	2.30
ร่างกายยังไม่สมบูรณ์แข็งแรง	3	1.38
กังวลกลัวตั้งครรภ์ซ้อน	2	0.92
รวม	217	100.00

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของสตรีหลังคลอดเกี่ยวกับพฤติกรรมการตอบสนองความต้องการทางเพศ

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความพร้อมในการตอบสนองความต้องการทางเพศของสามี		
ไม่พร้อม	96	94.12
พร้อม	6	5.88
การปฏิบัติเมื่อไม่พร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ (n = 96)		
ยอมตามใจสามีให้สามีมีเพศสัมพันธ์ด้วย	10	10.42
ไม่ยอม แต่ช่วยให้สามีสำเร็จความใคร่	8	8.33
ไม่ยอมและให้สามีสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	1	1.04
ไม่ยอมแต่ให้สามีไปหาหญิงอื่น	0	0.00
ไม่ยอมและไม่ทราบสามีทำอย่างไร	7	7.29
ไม่ยอมแต่สามียอมรับและเข้าใจ	70	72.92

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามความต้องการทางเพศของสตรีหลังคลอด

ความต้องการทางเพศ	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	6	33.30	12	66.70	18	100.00
ไม่มี	10	4.60	207	95.40	217	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 21.615$		df = 1		p = 0.001		

สำหรับผลการวิเคราะห์ความต้องการทางเพศของสามีสตรีหลังคลอด จากการสังเกตโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.40 สามีของกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอด รองลงมาร้อยละ 28.50 ไม่ทราบว่าสามีมีความต้องการทางเพศเพราะสามีไม่เคยแสดงออกหรือไม่แน่ใจในความรู้สึกที่เกิดขึ้น และร้อยละ 28.10 ยังไม่พบว่าสามีมีความต้องการทางเพศเกิดขึ้นในระยะนี้ ซึ่งการที่สามีมีความต้องการทางเพศกลุ่มตัวอย่างสังเกตได้ว่าร้อยละ 41.70 สามีจะใช้วิธีการเส้าโลม กอด จูบ ซึ่งวิธีนี้พบมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.40 สามีขอมิเพศสัมพันธ์ด้วย และ ร้อยละ 6.40 กลุ่มตัวอย่างสังเกตพบว่าอวัยวะเพศของสามีแข็งตัว การที่สามีมีความต้องการทางเพศส่วนใหญ่ร้อยละ 15.70 มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดแล้ว สำหรับผู้ที่ยังไม่มีความต้องการทางเพศ และผู้ที่ไม่แสดงออกทางเพศไม่พบมีเพศสัมพันธ์ในระยะนี้

จากผลการทดสอบข้อมูลทางสถิติดังกล่าว พบว่าความต้องการทางเพศของสามีสตรีหลังคลอดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (คำนวณตารางที่ 40 และ 41)

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเกิดความต้องการทางเพศ และปฏิบัติการแสดงออกถึงความต้องการทางเพศของสามีที่สตรีหลังคลอดสังเกต

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการทางเพศของสามี (n = 235)		
มี	102	43.40
ไม่มี	66	28.10
ไม่ทราบ ไม่แสดงออก	67	28.50
ปฏิบัติการแสดงออกของสามีต่อการเกิดความต้องการทางเพศ		
มีการเล่าโลม กอด จูบ	98	41.70
ขอมีเพศสัมพันธ์	62	26.40
อวัยวะเพศแข็งตัว	15	6.40

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามความต้องการทางเพศของสามีสตรีหลังคลอด

ความต้องการทางเพศ	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	16	15.70	86	84.30	18	100.00
ไม่มี	0	0.00	66	100.00	217	100.00
ไม่ทราบ	0	0	67	100	67	100
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\chi^2 = 22.387$		df = 1		p = 0.000		

3.5.2 ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ในการวิเคราะห์ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ซึ่งการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์การประเมินผลทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ทศนคติที่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ทศนคติปานกลางต่อการมีเพศสัมพันธ์

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ทศนคติที่ไม่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาจำแนกทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทศนคติที่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด (ดังตารางที่ 42)

โดยรายข้อเรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี มีทั้งหมด 11 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดสตรีหลังคลอดพร้อมที่จะพูดคุยปรึกษากับสามี หรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการแพทย์ โดยคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอดสตรีหลังคลอดควรจะมีเพศสัมพันธ์ไปก่อนรองจนกว่าร่างกายจะกลับมาสมบูรณ์แข็งแรง คะแนนเฉลี่ย 4.50

สำหรับเรื่องที่มีคะแนนในระดับปานกลาง มีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องหากสตรีหลังคลอดเกิดความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอด ไม่ควรบอกความต้องการนั้นแก่สามีเพราะเป็นสิ่งที่น่าอายและควรปกปิด และการงดมีเพศสัมพันธ์นานๆ ในระหว่างตั้งครรภ์และระยะหลังคลอดทำให้สตรีหลังคลอดเกิดความกังวลกลัวการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ครั้งใหม่กับสามี คะแนนเฉลี่ย 3.60 และ 3.40 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยจำแนกเป็นรายข้อในเรื่องที่เกี่ยวกับทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดว่า ในระยะแรกหลังคลอดความรู้สึกทางเพศอาจลดลงได้เนื่องจากความไม่พร้อมของสภาพร่างกายและจิตใจ ในการงดมีเพศสัมพันธ์ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอดไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกลำบากใจหรือวิตกกังวลกลัวว่าสามีจะไม่เข้าใจการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะหลังคลอดไม่ได้เป็นเหตุผลให้สามีลดความต้องการทางเพศเพื่อไม่ให้มีพฤติกรรมนอกใจ การมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดโดยไม่ได้รับการคุมกำเนิดอาจมีผลให้เกิดการตั้งครรภ์ในระยะหลังคลอดได้ การมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันอาจทำให้เกิดการติดเชื้อในโพรงมดลูกหรือเกิดการฉีกขาดของแผลฝีเย็บได้ และเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดกลุ่มตัวอย่างพร้อมที่จะพูดคุยหรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งทศนคติเชิงบวกเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.05$) (ดังตารางที่ 43 - 55)

ตารางที่ 42 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และประเมินทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด
จำแนกเป็นรายข้อ (n = 235)

ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		การประเมินทัศนคติ
	อย่างยิ่ง	ด้วย	ไม่แน่ใจ	ด้วย	อย่างยิ่ง	— X	
1. ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอดท่านควรจะมีเพศสัมพันธ์ไปก่อนรอนกว่าร่างกายจะกลับมาสมบูรณ์แข็งแรง	46.40	53.60	0.00	0.00	0.00	4.50	ดี
2. ในระยะแรกหลังคลอด ความรู้สึกทางเพศของท่านอาจลดลงได้ เนื่องจากความไม่พร้อมของสภาพร่างกายและจิตใจ	20.80	74.50	4.70	0.00	0.00	4.20	ดี
**3. การงดมีเพศสัมพันธ์นานๆ ในระหว่างตั้งครรภ์และระยะแรกหลังคลอดทำให้ท่านเกิดความกังวลกลัวการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ครั้งใหม่กับสามี	0.40	8.50	40.50	50.20	0.40	3.40	ปานกลาง
**4. ท่านรู้สึกกังวลกลัวว่ารูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไปในระยะหลังคลอดจะเป็นอุปสรรคต่อการกลับมามีเพศสัมพันธ์กับสามี	0.00	5.10	7.20	76.60	11.10	3.90	ดี
**5. หากท่านเกิดความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอด ท่านไม่กล้าบอกสามีเพราะเป็นสิ่งที่น่าอายและควรปกปิด	0.00	12.80	25.10	55.70	6.40	3.60	ปานกลาง
6. การเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดระหว่างท่านกับสามีควรขึ้นกับความพร้อมหรือความต้องการร่วมกันของทั้งสองฝ่าย	44.20	54.50	1.30	0.00	0.00	4.40	ดี
7. เมื่อสามีมีความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอด ควรปรึกษาหรือถามถึงความต้องการทางเพศของท่านก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์	45.10	51.50	3.00	3.00	0.00	0.40	ดี

ตารางที่ 42 (ต่อ) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และประเมณฑทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกรายข้อ (n = 235)

ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		— X	การประเมินทัศนคติ	
	อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	อย่างยิ่ง			
8. การเริ่มมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ควรขอให้แผลฝีเย็บติดสนิทดี น้ำคาวปลาหยุดไหล แผลผ่าตัดแห้งสนิท ตัดไหมบริเวณแผลผ่าตัด	14.00	68.60	17.00	0.40	0.00	4.00	ดี
**9. การงดมีเพศสัมพันธ์ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด ทำให้ท่านรู้สึกลำบากใจ วิตกกังวล กลัวสามีไม่เข้าใจ	0.00	5.10	8.50	73.20	13.20	3.90	ดี
**10. การที่ท่านมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะหลังคลอดจะช่วยลดความต้องการทางเพศของสามีเป็นผลดีทำให้สามีไม่มีพฤติกรรมนอกใจ	0.00	0.80	4.70	61.70	32.80	4.30	ดี
**11. การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้คุมกำเนิดในระยะหลังคลอด ไม่ทำให้ท่านเกิดการตั้งครรภ์เนื่องจากประจำเดือนยังไม่มา	0.00	6.40	23.00	60.40	10.20	3.70	ดี
12. การมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันในระยะหลังคลอดทำให้ท่านเกิดการติดเชื้อในโพรงมดลูก หรือเกิดการฉีกขาดของแผลฝีเย็บได้	40.40	57.90	1.70	0.00	0.00	4.40	ดี
13. เมื่อท่านมีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ท่านพร้อมที่จะพูดคุยปรึกษากับสามี หรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการแพทย์	62.60	37.40	0.00	0.00	0.00	4.60	ดี

** ข้อความทางด้านลบ

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องในระยะเวลา 6 สัปดาห์หลังคลอดสตรีหลังคลอดควรงคมี่เพศสัมพันธ์ไปก่อนรอนกว่าร่างกายจะกลับมาสมบูรณ์แข็งแรง

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	12	75.00	114	52.10	126	53.60
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	25.00	105	47.90	109	46.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 3.157$		df = 1		$p = 0.063$		

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องในระยะหลังคลอดความรู้สึกทางเพศของสตรีหลังคลอดอาจลดลงได้เนื่องจากความไม่พร้อมของสภาพร่างกายและจิตใจ

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แน่ใจ	2	12.50	9	4.10	11	4.70
เห็นด้วย	14	87.50	161	73.50	175	74.50
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	49	22.40	49	20.80
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 6.214$		df = 2		$p = 0.045$		

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการงดมีเพศสัมพันธ์นานๆในระหว่างตั้งครรภ์และระยะแรกหลังคลอดทำให้สตรีหลังคลอดเกิดความกังวลกลัวการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ครั้งใหม่กับสามี (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	1	0.50	1	0.40
เห็นด้วย	3	18.70	17	7.80	20	8.50
ไม่แน่ใจ	7	43.80	88	40.20	95	40.50
ไม่เห็นด้วย	6	37.50	112	51.00	118	50.20
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	1	0.50	1	0.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 2.861$		df = 4		$p = 0.581$		

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องสตรีหลังคลอดรู้สึกกังวลกลัวว่ารูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไปในระยะหลังคลอดจะเป็นอุปสรรคต่อการกลับมามีเพศสัมพันธ์กับสามี (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	1	6.25	11	5.00	12	5.10
ไม่แน่ใจ	0	0.00	17	7.80	17	7.20
ไม่เห็นด้วย	13	81.25	167	76.25	180	76.60
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	12.50	24	10.95	26	11.10
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 1.367$		df = 3		$p = 0.713$		

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการที่สตรีหลังคลอดเกิดความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอดอาจไม่กล้าบอกสามีเพราะเป็นสิ่งที่น่าอายและควรปกปิด (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	1	6.25	29	13.20	30	12.80
ไม่แน่ใจ	1	6.25	58	26.50	59	25.10
ไม่เห็นด้วย	12	75.00	119	54.30	131	55.70
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	12.50	13	6.00	15	6.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 5.151$		df = 3		$p = 0.161$		

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดระหว่างสามีและสตรีหลังคลอดควรขึ้นกับความพร้อมหรือความต้องการร่วมกันของทั้งสองฝ่าย

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แน่ใจ	0	0.00	3	1.40	3	1.30
เห็นด้วย	8	50.00	120	54.80	128	54.50
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	50.00	96	43.80	104	44.20
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 0.410$		df = 2		$p = 0.815$		

ตารางที่ 49 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องเมื่อสามีมีความต้องการทางเพศในระยะหลังคลอดควรปรึกษาหรือถามถึงความต้องการทางเพศก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	37.50	100	45.60	106	45.10
เห็นด้วย	8	50.00	113	51.60	121	51.50
ไม่แน่ใจ	2	12.50	5	2.30	7	3.00
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	1	0.50	1	0.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 5.526$		df = 3		$p = 0.137$		

ตารางที่ 50 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดควรรอให้แผลฝีเย็บติดสนิทดี นำควาปลาหุคไหล แผลผ่าตัดแห้งสนิท และตัดไหมบริเวณแผลผ่าตัด

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	18.80	30	13.70	33	14.00
เห็นด้วย	11	68.70	150	68.50	161	68.60
ไม่แน่ใจ	2	12.50	38	17.30	40	17.00
ไม่เห็นด้วย	0	0.00	1	0.50	1	0.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 0.550$		df = 3		$p = 0.908$		

ตารางที่ 51 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการงดมีเพศสัมพันธ์ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด ทำให้เกิดความรู้สึกลำบากใจ วิตกกังวลกลัวสามีไม่เข้าใจ (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	10	62.50	2	0.90	12	5.10
ไม่แน่ใจ	1	6.25	19	8.70	20	8.50
ไม่เห็นด้วย	4	25.00	168	76.70	172	73.20
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	6.25	30	13.70	31	13.20
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 116.932$		df = 3		$p = 0.001$		

ตารางที่ 52 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการที่สตรีหลังคลอดมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะหลังคลอดจะช่วยลดความต้องการทางเพศของสามีเป็นผลดีทำให้สามีไม่มีพฤติกรรมนอกใจ (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	2	12.50	0	0.00	2	0.80
ไม่แน่ใจ	6	37.50	5	2.30	11	4.70
ไม่เห็นด้วย	8	50.00	137	62.60	145	61.70
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	77	35.20	77	32.80
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 72.889$		df = 3		$p = 0.001$		

ตารางที่ 53 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้รับการคุมกำเนิดในระยะหลังคลอดไม่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์เนื่องจากประจำเดือนยังไม่มา (ทัศนคติเชิงลบ)

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	4	25.00	11	5.00	15	6.40
ไม่แน่ใจ	6	37.50	48	21.90	54	23.00
ไม่เห็นด้วย	6	37.50	136	62.10	142	60.40
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.00	24	11.00	24	10.20
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 14.145$		df = 3		$p = 0.003$		

ตารางที่ 54 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายข้อในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันในระยะหลังคลอดทำให้สตรีหลังคลอดเกิดการติดเชื้อในโพรงมดลูก หรือเกิดการฉีกขาดของแผลฝีเย็บได้

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แน่ใจ	4	25.00	0	0.00	4	1.70
เห็นด้วย	9	56.20	127	58.00	136	57.90
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	18.80	92	42.00	95	40.40
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\lambda^2 = 56.753$		df = 2		$p = 0.001$		

ตารางที่ 55 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด โดยจำแนกตามทัศนคติรายชื่อในเรื่องการที่สตรีหลังคลอดมีปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดสตรีหลังคลอดพร้อมที่จะพูดคุยปรึกษากับสามี หรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการแพทย์

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	11	68.70	77	35.20	88	37.40
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	31.30	142	64.80	147	62.60
รวม	16	100.00	219	100.00	235	100.00
$\chi^2 = 7.182$		df = 1		$p = 0.009$		

สำหรับผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดโดยรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 91.50 มีทัศนคติที่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด รองลงมาทัศนคติปานกลางร้อยละ 8.50 และทัศนคติที่ไม่ดีร้อยละ 0.00

และเมื่อพิจารณาทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดโดยรวมกับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติที่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดแล้วร้อยละ 5.10 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 94.90 ส่วนทัศนคติปานกลางมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 25.00 ไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดร้อยละ 75.00 และในการศึกษานี้ไม่พบผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าทัศนคติโดยรวมต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ดังตารางที่ 56)

ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละของการมีเพศสัมพันธ์และไม่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีในระยะหลังคลอด จำแนกตามทัศนคติโดยรวมต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ทัศนคติต่อการมี เพศสัมพันธ์	การมีเพศสัมพันธ์					
	มี		ไม่มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติที่ดี	11	5.10	204	94.90	214	100.00
ทัศนคติปานกลาง	5	25.00	15	75.00	20	100.00
รวม	16	6.80	219	93.20	235	100.00
$\lambda^2 = 11.325$		df = 1		$p = 0.01$		

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

ในการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในระยะหลังคลอดระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับสามีพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 37.50 มีความสุขดีไม่มีปัญหาใดๆในการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด ส่วนร้อยละ 31.25 กลุ่มตัวอย่างรู้สึกเฉยๆ หรือไม่มีความรู้สึกใดๆจากการมีเพศสัมพันธ์ และร้อยละ 13.25 รู้สึกไม่มีความสุขหรือมีปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสาเหตุของปัญหาทั้งหมดในการศึกษานี้พบว่า เกิดจากปัญหาที่มีอยู่ภายในจิตใจของกลุ่มตัวอย่างเอง ได้แก่ ความรู้สึกเหมือนจำยอมและฝืนใจในการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในขณะที่ยังไม่พร้อมพบมากที่สุดถึงร้อยละ 80.00 รองลงมา รู้สึกกลัวเกิดการฉีกขาดของแผลฝีเย็บและการอักเสบติดเชื้อในโพรงมดลูกร้อยละ 60.00 และ วิตกกังวลกลัวเกิดการตั้งครรภ์ซ้อนในขณะที่สภาพร่างกายยังไม่พร้อมร้อยละ 40.00 และในการศึกษานี้ไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาใดๆทางด้านร่างกายจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดรวมทั้งจากผลการตรวจร่างกายในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอดไม่พบเช่นกันว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนได้รับการตรวจสุขภาพเกิดภาวะผิดปกติใดๆจากการมีเพศสัมพันธ์

นอกจากนี้ในการศึกษานี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดส่วนใหญ่ร้อยละ 56.25 ป้องกันการตั้งครรภ์ (คุมกำเนิด) ทุกครั้งก่อนมีเพศสัมพันธ์ โดยร้อยละ 55.56 คุมกำเนิดด้วยวิธีการทำหมันหญิงหลังคลอด รองลงมา ร้อยละ 44.44 ใช้ถุงยางอนามัยในการคุมกำเนิด (ดังตารางที่ 57)

การปรึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอดพบว่าร้อยละ 100.00 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด จะขอรับคำปรึกษาปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.00 จะขอรับคำปรึกษาจากพยาบาล รองลงมา ร้อยละ 60.00 จากแพทย์และสามี และร้อยละ 40.00 จากสื่อมวลชน เช่น หนังสือ โทรทัศน์ เป็นต้น สำหรับแหล่งที่สะดวกที่สุดในการขอรับคำปรึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ร้อยละ 100.00 จะขอรับคำปรึกษาที่โรงพยาบาล รองลงมา ร้อยละ 60.00 ที่คลินิกและโทรศัพท์สอบถามข้อมูล (ดังตารางที่ 57)

ตารางที่ 57 จำนวน และร้อยละของสตรีหลังคลอดจำแนกตามความรู้สึกต่อการมีเพศสัมพันธ์ ปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนจากการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ (คุมกำเนิด) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การปรึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ และแหล่งให้คำปรึกษา

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้สึกต่อการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในระยะหลังคลอด		
มีความสุข (ไม่มีปัญหาใดๆ)	6	37.50
เฉยๆ	5	31.25
ไม่มีความสุข (มีปัญหา หรือ ภาวะแทรกซ้อน)	5	31.25
ปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รู้สึกจำยอม	4	80.00
กลัวการฉีกขาดของแผลฝีเย็บ	3	60.00
กลัวการอักเสบติดเชื้อในโพรงมดลูก	3	60.00
กลัวการตั้งครรภ์ซ้อน	2	40.00
การป้องกันการตั้งครรภ์ (คุมกำเนิด) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ไม่ได้ป้องกัน	6	37.50
ป้องกันบางครั้ง	1	6.25
ป้องกันทุกครั้ง	9	56.25
วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ (n = 9)		
การทำหมันหญิง	5	55.56
การใช้ถุงยางอนามัย	4	44.44

ตารางที่ 57 จำนวน และ ร้อยละของสตรีหลังคลอดจำแนกตามความรู้สึกต่อการมีเพศสัมพันธ์ ปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนจากการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ (คุมกำเนิด) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การปรึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ และแหล่งให้คำปรึกษา (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การปรึกษาเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์		
ปรึกษา	5	100.00
ไม่ปรึกษา	0	0.00
บุคคลที่ขอรับคำปรึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พยาบาล	4	80.00
แพทย์	3	60.00
สามี	3	60.00
สื่อมวลชนเช่น หนังสือ โทรทัศน์	2	40.00
เพื่อนบ้าน ญาติ	1	20.00
แหล่งที่สะดวกในการเลือกรับบริการปรึกษาปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โรงพยาบาล	5	100.00
คลินิก	3	60.00
โทรศัพท์ถามข้อมูล	3	60.00